

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/180/2021
Identifikačné číslo spisu:	4208204017
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4208204017.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a sudcov JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., v spore žalobcu: Q. A., nar. XX. S. XXXX, bytom v J., J. X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Roman BLAŽEK, s.r.o. so sídlom v Komárne, Pohraničná 4, proti žalovanej: ALTERNATÍVA, s. r. o., so sídlom v Komárne, Nám. Kossutha 12, IČO: 36 521 876, zastúpenej Mgr. Cyntiou Takács Szalai, advokátkou v Komárne, Nám. M. R. Štefánika 6, o zaplatenie 2 331,44 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10C/159/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. mája 2021, č. k. 9Co/135/2020-673, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobu žalobcu - ktorou sa domáhal od žalovanej náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť tým, že žalovaná mu nevydala potvrdenie o tom, že voči nej nemá nedoplatky - zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.). Zároveň rozhodol, že štát má voči žalobcovi nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % (výrok III.) a znalkyňa X.. S. I., bytom C. XX/XX, J. má voči žalobcovi nárok na znalečné v rozsahu 100 % (výrok IV.).

1.1. Zistený skutkový stav súd právne posúdil podľa § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 6 ods. 1 zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zák. č. 182/1993 Z. z.“) v znení účinnom v období rokov 2001 - 2006, § 10 ods. 6 zák. č. 182/1993 Z. z. v znení účinnom od 01.07.2007, § 7b ods. 2 zák. č. 182/1993 Z. z. v znení účinnom do 30.06.2007, § 7 ods. 1, 2, 3 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla v znení účinnom do 14.09.2009 (ďalej len „vyhláška ÚRSO č. 630/2005 Z. z.“).

1.2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobca bol v rozhodnom

období rokov 2001 - 2006 vlastníkom bytu v bytovom dome, ktorého správu vykonávala žalovaná. Nebolo tiež sporné, že žalobca podaním z 31. mája 2007 požiadal žalovanú o vydanie potvrdenia o tom, že voči nej nemá nedoplatky, ktoré potreboval z dôvodu, že svoju nehnuteľnosť mienil predať inej osobe, pričom žalovaná mu potvrdenie nevydala, keďže evidovala nedoplatky.

1.3. Z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, keďže žalobca za obdobie od roku 2001 do podania žiadosti o vydanie potvrdenia, že nemá voči žalovanej nedoplatky (teda do 30. mája 2007), mal nedoplatok na istine v celkovej výške 204,54 eura bez príslušenstva. Žalovaná teda neporušila svoju povinnosť, keď žalobcovi požadované potvrdenie nevydala. Keďže nebolo preukázané porušenie právnej povinnosti žalovanej vydať žiadané potvrdenie ako základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, nemohla byť preukázaná ani existencia škody vzniknutej žalobcovi v príčinnej súvislosti s uvedeným namietaným porušením právnej povinnosti žalovanej, a preto nemohol byť daný ani nárok žalobcu na náhradu škody. K uplatnenej náhrade za nemajetkovú ujmu prvoinštančný súd uviedol, že žalobca si ju uplatňoval titulom neoprávneného zásahu žalovanej do jeho práva na ochranu osobnosti, a to na jeho dobré meno tým, že ostatní vlastníci bytov v bytovom dome si myslia, že je dlžníkom a na jeho právo na informácie titulom vlastníka, keďže žalovaná s ním riadne nekomunikuje. Súd prvej inštalcie konštatoval, že žalobca mal ku dňu podania žiadosti o vydanie potvrdenia nedoplatky, a preto zo strany žalovanej k žiadnemu neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu jeho dobrého mena, nedošlo. K namietanému porušeniu práva žalobcu na informácie od žalovanej súd konštatoval, že porušenie tohto práva jednak nebolo v priebehu konania preukázané, a jednak ani prípadné neposkytnutie informácií zo strany správcu vlastníckemu bytu v bytovom dome nepredstavuje zásah do osobnostných práv vlastníka. V prípade, že správca nepodáva vlastníckemu požadované informácie, má vlastníč rôzne možnosti, akými sa môže domáhať nápravy. Z uvedeného dôvodu súd aj nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy považoval za nedôvodný. Napriek tomu, že žalobca sa v priebehu konania snažil poukázať na rôzne nezrovnalosti pri vykonávaní správy žalovanou a súd niektoré z jeho námietok posúdil ako dôvodné, pre úspešnosť žalobcu v spore to nebolo postačujúce. Predmetom konania bol totiž nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, a nie samotné konštatovanie prípadných pochybení žalovanej pri výkone správy.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 13. mája 2021, sp. zn. 9Co/135/2020, na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštalcie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že okresný súd sa v ňom vysporiadal so všetkými pre posúdenie veci rozhodujúcimi argumentmi, rozhodnutie riadne odôvodnil a ustálil aj správny právny záver o nedôvodnosti nároku žalobcu.

2.2. Na doplnenie správnosti záverov prvoinštančného súdu, k odvolacím námietkam žalobcu týkajúcim sa započítavania platieb, odvolací súd uviedol, že Občiansky zákonník až od 01.01.2008 v ustanovení § 566 ods. 2 stanovil, že pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Do tohto dátumu, čo je aj rozhodné obdobie, teda zákon neurčoval, ako započítať plnenie dlžníka, veriteľ bol povinný prijať aj čiastočné plnenie, ale pokiaľ dlžník neurčil na čo je potrebné platiť, bolo potom vecou veriteľa na čo ju započítal. Ak potom žalovaná takýmto spôsobom pri zaúčtovaní platieb postupovala, jej postup nebol nesprávny a táto námietka žalobcu bola nedôvodná. V prípade, ak chcel žalobca zabrániť tomu, aby jeho platby boli zaúčtované aj spätne, mohol pri platbe vždy určiť na čo chce, aby bola platba zaúčtovaná a ak mal za to, že má voči žalovanej dlh, ktoré sú už premlčané a nechce, aby boli jeho platbami uhrádzané, mohol sa v tom čase premlčania voči žalovanej dovolať. Žalobca však uvedeným spôsobom nepostupoval (pri platbách neuvádzal, na čo ich žiada započítať), a to až na sumu 35 000,-Sk, ku ktorej zaslal žalovanej aj sprievodný list zo dňa 11. júla 2007 v ktorom uviedol, ako žiada platby započítať. V prípade, ak by žalobca platby v prospech žalovanej pravidelne uhrádzal, táto situácia by ani nenastala, pretože vždy by dochádzalo k úhrade práve splatnej splátky. Súd konštatoval, že rozhodným obdobím pre posúdenie toho, či mal žalobca u žalovanej dlh, bolo obdobie od 1. apríla 2001 do 1. júna 2007, pričom žalobca zaplatil sumu 35 000,-Sk žalovanej až dňa 11. júla 2007 (č. l. 107). Ak potom súd prvej inštalcie pri posudzovaní toho, či mal žalobca voči žalovanej ku dňu 1. júna 2017 dlh na túto sumu neprihliadol, s jeho záverom sa odvolací súd stotožnil, a preto bola odvolacia námietka týkajúca sa sumy 35 000,- Sk

bezpredmetná. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal aj nesprávne zaúčtovanie ním zaplatenej sumy 2 480,- Sk, ktorú znalkyňa nezohľadnila, lebo o nej nemala vedomosť, okresný súd uviedol, že tvrdenie žalobcu je z pohľadu nesprávnosti napadnutého rozsudku bezpredmetné, pretože súd zaplataenie tejto sumy žalobcom pri posudzovaní platieb žalobcu zohľadnil (bod 40. rozsudku).

2.3. K oboznámeniu sa s poisťkou bytového domu č. 6 502 807 725, ktorá mala byť uzavretá s poisťovňou Kooperativa, odvolací súd uviedol, že v poisťovníctve sa pojmom poisťka označuje dokument o uzavretí poisťnej zmluvy vyhotovený poisťiteľom a práve takýto dokument žalovaná v priebehu konania predložila, a to dňa 04.01.2012. Poisťka (č. 1. 172) predložená žalovanou je dokladom o uzavretí poisťnej zmluvy v rozhodnom období, pričom vzhľadom k jej predloženiu ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd o jej uzavretí nemal pochybnosti, preto predloženie poisťnej zmluvy nevyžadoval a jej uzavretie mal predložením tohto dokumentu za preukázané. K tvrdeniu žalobcu, že sa opätovne rozhodlo o tej istej veci, odvolací súd uviedol, že aj keď je okruh strán sporu v tomto konaní a v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 6C/92/2002 rovnaký a predmetom konania pod sp. zn. 6C/92/2002 bolo obdobie apríl až september 2001 a rozhodné obdobie v tejto veci je obdobie od 1. apríla 2001 do 1. júna 2007, teda obdobia od apríla do septembra 2001 sa prekrývajú, pričom súd vo veci 6C/92/2002 sa zaoberal nárokom na poisťné, vzhľadom k poisťnej zmluve uzatvorenej žalobcom s Českou poisťovňou Slovensko, ktorá bola uzavretá až dňa 19.05.2003 a v tomto konaní súd prvej inštancie svoj záver o nároku na poisťné odvodzoval od poisťnej zmluvy so spoločnosťou Kooperativa poisťovňa a. s. so začiatkom poistenia dňa 20.05.2001. Nárok na poisťné bol teda v týchto konaniach odvodený od iných skutkových okolností, a preto nešlo o totožnosť predmetu konania. Túto odvoláciu námietku žalobcu odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Správna bola však námietka žalobcu v tom, že ak bola poisťná zmluva so spoločnosťou Kooperativa poisťovňa a. s. uzatvorená až od 20.05.2001, nemohol si žalovaný účtovať poisťné na základe tejto poisťnej zmluvy už od 1. apríla 2001, ale až od 20.05.2001. Podľa tvrdenia žalobcu mu bolo účtované poisťné v sume 8,-Sk mesačne, čo by potom predstavovalo za mesiac apríl 2001 sumu 8,-Sk a za obdobie od 01.05.2001 do 19.05.2001 sumu 4,90 Sk, čo je spolu 12,90 Sk (0,43 eura). Ani dôvodnosť tejto námietky žalobcu však nemala vzhľadom k ostatným skutočnostiam, vplyv na správnosť záverov rozhodnutia súdu prvej inštancie.

2.4. K žalobcom namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, spočívajúcemu v posúdení rozdielnosti spoločenstva a správcu na základe výkonu správy podľa zák. č. 182/1993 Z. z. odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že ustanovenie § 10 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. - podľa ktorého pri rozúčtovaní úhrad za plnenia sa zohľadňuje miera využívania spoločných častí domu a spoločných zariadení domu vlastníckmi bytov alebo nebytových priestorov v dome - na danú vec nemožno aplikovať, pretože nadobudlo účinnosť až dňa 01.07.2007. Do 30.06.2007 ustanovenie § 6 zák. č. 182/1993 Z. z. upravovalo správu domu vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v dome, pričom správa mohla byť vykonávaná spoločenstvom vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo prostredníctvom správcu na základe zmluvy o výkone správy. Ustanovenia § 7, § 7a, § 7b, § 7c a § 7d potom upravovali spoločenstvo a ustanovenia § 8, § 8a a § 8b správcu a § 9 a § 10 (mal len 5 odsekov), boli spoločné ustanovenia k správe domu. Keďže v danom prípade nebola správa vykonávaná spoločenstvom, ale na základe zmluvy o výkone správy, potom nebolo možné aplikovať ustanovenie § 7b ods. 2 citovaného zákona, ktoré už aj v rozhodnom období ukladalo povinnosť zohľadňovať pri rozúčtovaní nákladov mieru využívania spoločných častí a spoločných zariadení domu vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v dome. Aj v tomto sa s posúdením veci súdom prvej inštancie odvolací súd stotožnil, pričom zdôraznil, že aj keď je správa vykonávaná spoločenstvom vlastníkov bytov a nebytových priestorov a správa vykonávaná správcem daná na roveň, zároveň je upravená aj čiastočne odlišne, pričom ani z ustanovenia § 8 ods. 1, ani z ustanovenia § 32b tohto zákona (ako uvádzal žalobca v odvolaní), ani z iných ustanovení, aplikácia ustanovenia § 7b ods. 2 citovaného zákona na danú vec (správu vykonávanú správcem) nevyplýva.

2.5. K žalobcom namietanému nesprávnemu posúdeniu rozpočítania nákladov za teplo podľa vyhlášky č. 630/2005 Z. z. odvolací uviedol, že táto vyhláška upravuje byty s individuálnym vykurovaním a byty, ktoré majú uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom tepla a situáciu, kedy byt nie je vykurovaný ani jedným z týchto spôsobov, ako to bolo v byte žalobcu, vyhláška nerieši. Pokiaľ žalobca uvádzal, že znalkyňa sa stotožnila s jeho názorom, že na danú vec je potrebné použiť ustanovenie § 7 ods. 3 vyhl. č. 630/2005 Z. z., k tomu odvolací súd uviedol, že znalkyňa v znaleckom posudku č. 12/2019 (doplnenie č. 2 k ZP č 6/2011) zo dňa 15.01.2019 uviedla, že v záveroch č. 1 a 2 Dodatku č. 1

k znaleckému posudku právnú stránku, t. j., či predmetný byt mal individuálne vykurovanie alebo nie, neposudzovala, nakoľko sa jedná o právnú stránku, ku ktorej jej neprináleží sa vyjadriť. Predpokládala, že otázka jej bola stanovená tak, že byt po právnej stránke je bytom, ktorý má individuálne vykurovanie a nemá priamo uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom tepla aj napriek tomu, že existovala dohoda o odpojení bytu z 29.09.2000. Na záveroch č. 1 a 2 Dodatku č. 1 k znaleckému posudku 6/2011 trvala len v prípade, že by po právnej stránke bolo preukázané, že žalobca mal ako užívateľ bytu individuálne vykurovanie a nemal priamo uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom tepla (č. l. 387). Odvolací súd pri posúdení otázky, či na prípad žalobcu, ktorého byt nebol v rozhodnom období individuálne vykurovaný, avšak bol odpojený od tepla a nemal teda ani uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla, sa má aplikovať ustanovenie § 7 ods. 3 vyhl. č. 630/2005 Z. z. dospel k záveru, že ustanovenie § 7 tejto vyhlášky náklady na množstvo dodaného tepla na vykurovanie delí na dve zložky, základnú a spotrebnú, pričom u základnej zložky umožňuje v bytoch, kde je individuálne vykurovanie, znížiť túto zložku príslušným koeficientom (§ 7 ods. 3 písm. a/, b/, c/), a to v závislosti od polohy bytu v bytovom dome, čo práve má vplyv na vykurovanie daného bytu. U iných bytov ako tých, ktoré majú individuálne vykurovanie, táto vyhláška možnosť zníženia základnej zložky nerieši, preto ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že za rok 2006 zahrnul tieto náklady v plnej žalovaným účtovanej výške a nepristúpil k ich zníženiu, ako znalkyňa vypočítala (za preukázania, že ide o byt s individuálnym vykurovaním) v znaleckom posudku, je správny a odvolací súd sa s ním stotožnil. Argument žalobcu, že nevykurovaný byt je najbližšie k individuálnemu vykurovaniu, preto podľa názoru odvolacieho súdu neobstál.

2.6. K námietke žalobcu, že nebol povinný platiť za plnenie (služby spojené s užívaním bytu) podiel vo výške jednej osoby, ale len podľa miery, ktorá zohľadňuje skutočnosť, že byt žalobcu nebol užívaný, a teda neboli užívané ani služby s týmto užívaním spojené, odvolací súd konštatoval, že tak výťahy, ako aj osvetlenie spoločných priestorov bolo v dome, v ktorom má predmetný byt aj žalobca rozúčtované podľa podlahovej plochy bytu, a nie podľa osôb žijúcich v byte, preto je aj z tohto dôvodu jeho námietka nedôvodná. Dvojité účtovanie plnení vlastníkom bytov za tieto služby nebolo v konaní preukázané a závery súdu prvej inštancie v bodoch 12. a 13. napadnutého rozsudku považoval odvolací súd za správne bez potreby ich dopĺňať.

2.7. Čo sa týkalo nedoplatkov na zálohových platbách za mesiace január a máj 2003, k tomu odvolací súd uviedol, že platba za mesiac máj 2003 v priebehu konania bola žalobcom preukázaná, a preto ju súd správne zohľadnil, pričom platbu za január 2003 žalobca v priebehu konania nepreukázal, preto ju súd nezohľadnil. Len všeobecné konštatovanie žalobcu, prečo by mal neuhradiť jeden z dvanástich mesiacov roka, keď ostatné mesiace v tomto roku zaplatil, túto skutočnosť nepreukazuje. Ani skutočnosť, že táto úhrada bola spojená s úhradou plynu, ktorá bola aj za mesiac 1/2003 zo strany žalobcu zaplatená a dodávateľ plynu voči nemu nedoplatok nevykazuje, nebola v konaní preukázaná. Pokiaľ súd prvej inštancie v bode 42. rozsudku omylom uviedol, že išlo o mesiac marec 2003, a nie o mesiac január 2003, odvolací súd toto pochybenie vyhodnotil ako zrejmu nesprávnosť, s poukazom na to, že na záver tohto bodu už súd správne uviedol, že išlo o nedoplatok za zálohové platby za mesiace 01, 05/2003. Táto odvolacia námietka žalobcu bola preto nedôvodná. Dôvodnou bola námietka žalobcu, že v bode 39. rozsudku je nesprávne uvedený rozpis nedoplatkov žalobcu, avšak táto skutočnosť nemá vplyv na správnosť záverov, uvedených v napadnutom rozsudku.

2.8. K námietke žalobcu, že v konaní sa dovolal premlčania vo vzťahu k platbám za rok 2001, 2003, 2004, odvolací súd uviedol, že predmetom konania nebolo zaplatenie nedoplatkov žalobcu, ale toto konanie bolo iniciované samotným žalobcom a jeho predmetom bola náhrada škody a zaplatenie nemajetkovej ujmy, ktorá sa odvíjala od žiadosti žalobcu o vydanie potvrdenia o nedoplatku, ktoré od žalovaného požadoval v máji 2007 a ktoré mu na jeho žiadosť nebolo vydané. Skutočnosť, že by žalobca už pred týmto konaním premlčanie namietal a predložil o tom dôkaz, v tomto konaní netvrdil a ani nepreukázal, preto premlčanie nebolo možné zohľadniť. Táto odvolacia námietka bola nedôvodná. Nedoplatky na zálohových platbách za rok 2001 boli predmetom konania vedeného pod sp. zn. 6C/92/2002, žaloba bola podaná v roku 2001 a konanie skončilo právoplatne dňa 31.10.2006, a preto bolo namietanie nezohľadnenia premlčania pohľadávok za tento rok aj z tohto dôvodu nedôvodné. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, keď okrem poukázania na správnosť záverov súdu prvej inštancie a stotožnenia sa s nimi sa zaoberal podstatnými odvolacími námietkami žalobcu.

2.9. Na záver odvolací súd dodal, že pri posúdení platieb žalobcu a toho, či mal k 01.06.2007 nedoplatok, boli zohľadnené len zálohy a vyúčtovania, bez sankcií za oneskorené platby žalobcu (okrem roku 2001, kde boli tieto priznané právoplatným rozhodnutím súdu) a po zohľadnení týchto sankcií by bol nedoplatok k tomu dňu vyšší. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobca okrem tvrdení v žalobe nenavrhol v priebehu konania žiadne dôkazy, preto by aj pre neunesenie dôkazného bremena ohľadom tohto nároku bola žaloba nedôvodná.

2.10. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 262 ods. 1 CSP), pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Namietal, že odvolací súd nenariadil pojednávanie v sporovej veci, hoci táto povinnosť mu vyplývala aj z povinnosti oboznámiť sa čo najlepšie so skutkovým stavom veci, čím odňal žalobcovi uplatnenie jeho procesných práv a obmedzil ho v rozsahu jeho práv tak, ako sú mu zaručené Ústavou SR. Uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je založený na dôkazoch, ktoré neboli odvolacím súdom vykonané, ale paušálne prevzaté s nesprávnym výsledkom od prvoinštančného súdu. Ďalej namietal, že z bodu 13. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súdy rozhodovali v tej istej veci dvakrát, čo porušilo zásadu „ne bis in idem“. Konštatoval, že rozsudok je založený na výsledkoch nesprávneho právneho posúdenia odvolacieho súdu v niektorých rozhodujúcich aktoch. Za nesprávny považoval postup odvolacieho súdu spočívajúci v obsahovom výklade niektorých ustanovení príslušných zákonov, pretože na takéto vysvetlenie je oprávnený len zákonodarca. Ďalšie námietky dovolateľa smerovali predovšetkým k nesprávnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov a nesprávnemu zhodnoteniu skutkového stavu. V dovolaní konkretizoval, že odvolací súd sa dopustil troch základných právnych prehrškov, a to: „a/ odvolací súd prispôbil právne stanovený názov poistnej zmluvy akémusi potvrdeniu o poistnom, ktorí vydá bez právneho dôvodu hociktorý referent poisťovne, (b) odvolací súd rozhodol o existencii poistnej zmluvy v rovnakom stupni informácií, poznania a veci ako súd prvej inštancie 6C/92/2002 a ešte k tomu s odlišným výsledkom, v terajšom prípade aj bez splnenia si povinnosti zistiť čo najobjektívnejší skutkový stav a v oboch prípadoch je to súčasť rozsudku, ktorý ovplyvňuje celkové resumé (c) keď odvolací súd rozhodoval o niečom bez preukazovania je tvrdenie žalovaného, že uzavrel zmluvu od 20. mája 2001“. Z uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vrátane rozhodnutia súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej právo na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd mu odňal jeho procesné práva tým, že na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie a rozsudok odvolacieho súdu je založený na dôkazoch, ktoré neboli odvolacím súdom vykonané, ale paušálne prevzaté s nesprávnym výsledkom od prvoinštančného súdu, dovolací súd uvádza, že podľa § 385 ods. 1 CSP odvolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje výhradne odvolací súd.

11. V danom prípade v súvislosti s preskúmaním dôvodnosti týchto námietok nebolo potrebné, aby odvolací súd opakoval alebo doplňoval dokazovanie a z tohto dôvodu nariadil pojednávanie, lebo mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. V danom prípade nešlo ani o existenciu nariadenia pojednávania odvolacím súdom z dôvodu dôležitého verejného záujmu (§ 385 ods. 1 CSP). Najvyšší súd SR v uznesení z 8. februára 2012, sp. zn. 6Cdo/227/2011, konštatoval, že existencia dôležitého verejného záujmu bude dôvodom na nariadenie pojednávania vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a týkali by sa väčšieho okruhu subjektov. V prejednávaní veci však o takýto prípad nešlo, keďže nejde o vec týkajúcu sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku a pod. Okrem toho, Dohovor o ľudských právach a základných slobodách a ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva netrvá na tom, aby sa civilné konania (občianskoprávne spory) na každom stupni prejednávali verejne, t. j. na ústnych pojednávaniach. Požiadavka verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu bola zachovaná (č. l. 672 spisu). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriechil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom. Neopodstatnená je preto jeho námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

12. Z obsahu ďalšej námietky dovolateľa vyplýva, že namieta prekážku rozsúdenej veci *res iudicata*, keď uviedol, že súdy rozhodovali v tej istej veci dvakrát, čím došlo k existencii neodstrániteľnej vady porušením zásady „*ne bis in idem*“, ktorá zakladá povinnosť konanie zastaviť.

13. Dovolací súd uvádza, že „*ne bis in idem*“ znamená doslovne „nie dvakrát o tom istom“, ide o známe latinské vyjadrenie právneho princípu, podľa ktorého nikoho nemožno potrestať pre ten istý skutok dva krát, či už za trestný čin alebo za priestupok (správny delikt). Prekážka rozsúdenej veci - *res iudicata* (§

230 CSP) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, resp. vedie sa konanie a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

14. V súvislosti s dovolacou námietkou, že o tej istej veci sa opätovne rozhodlo, je potrebné uviesť, že odvolací súd v bode 13. odôvodnenia rozhodnutia jasne zdôvodnil, že aj keď je okruh strán sporu v tomto konaní a v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 6C/92/2002 rovnaký a predmetom konania pod sp. zn. 6C/92/2002 bolo obdobie apríl až september 2001 a rozhodné obdobie v tejto veci je obdobie od 1. apríla 2001 do 1. júna 2007, z čoho je zrejmé, že obdobia od apríla do septembra 2001 sa prekrývajú, vo veci sp. zn. 6C/92/2002 sa súd zaoberal nárokom na poistné, vzhľadom k poistnej zmluve uzatvorenej žalobcom s Českou poisťovňou Slovensko, ktorá bola uzavretá až dňa 19. mája 2003 a v tomto konaní súd prvej inštancie svoj záver o nároku na poistné odvodzoval od poistnej zmluvy so spoločnosťou Kooperatíva poisťovňa a. s. so začiatkom poistenia dňa 20. mája 2001. Nárok na poistné bol teda v týchto konaniach odvodený od iných skutkových okolností, a preto nemožno hovoriť o totožnosti predmetu konania, a teda o tom, že by o tej istej veci bolo rozhodované opätovne. Nie je tak dôvodná námietka dovolateľa, že v konaní došlo k vade vymedzenej v § 420 písm. f) CSP, nakoľko ani z obsahu predloženého spisu nevyplýva, že o žalobou uplatnenom nároku dovolateľa už bolo právoplatne rozhodnuté.

15. Vzhľadom na námietky žalobcu smerujúce k nevyváženému spôsobu dokazovania dovolací súd pripomína, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zasadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29.4.1993, II. ÚS 410/06).

16. Dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním, a to bremenom tvrdenia, a prejavuje sa vo výsledku sporu. Odvolací súd v

odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa v ňom vypořiadal so všetkými pre posúdenie veci rozhodujúcimi argumentmi, rozhodnutie riadne odôvodnil a ustálil aj správny právny záver o nedôvodnosti nároku žalobcu a len skutočnosť, že rozhodnutie nevyznelo v prospech žalobcu ako odvolateľa, neznamená, že záver súdu nie je správny. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu (ako aj súdu prvej inštancie) vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré žalobca namieta v dovolaní (viď rozsudok najvyššieho súdu z 11. októbra 2013 sp. zn. 5Cdo/328/2012).

17. V súlade s § 191 ods. 1 CSP súd dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

18. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

19. Dovoláním napádaný rozsudok podľa názoru dovolacieho súdu uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy a úvahy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

20. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a výsledkom vykonaného dokazovania nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný práve skutkový stav zistený odvolacím súdom.

21. K námietke žalobcu týkajúcej sa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že odôvodnenie dovoláním napadnutého rozsudku spĺňa všetky zákonné kritériá v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovolacie argumenty dovolateľa dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, pričom to rozhodne nie je tento prípad. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

22. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobca naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto ho zamietol podľa § 448 CSP.

24. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.